

En forstandig Erhvervelse af Jord til Udstykning fra Ejendomme, hvis Forhold betinger en god Udstykning, bør i disse Nedgangstider foretages fra Statens Side. Derved kan sikres Jord til dette Formaal, nu da den ved Lensafløsningsloven erhvervede Jord og Præstegaardsjorden snart er udstykket. Staten kan ved at møde i Markedet som kontant Køber bidrage til, at enkelte større Landbrugere ved delvis Salg kan bevare deres Hjem. Selv om Jorden ikke kan udstykkes med det samme, kan Arealerne sikkert i mange Tilfælde erhverves saaledes, at de uden Tab for Statskassen kan bortlejes, til Efterspørgslen kommer. Erfaringen viser, at hvor velegnet Jord er til Raadighed til Udstykning, melder Begæret sig hurtigt, og en fra Statens Side foretagen Pengeanbringelse i saadanne Aktiver vil næppe i Realiteten give Tab, naar Virkningerne af en kraftig Udstykning overfor hele Erhvervslivet tages med i Betragtning.

Vi anser det for muligt, at den i Indstillingens § 9 foreslaaede Begrænsning for Statslaan til Opnaaelse af Akkord vil vise sig at være for snæver i de Tilfælde hvor den akkordsøgende har delvis Dækning for Akkordsummen, men Statslaan til Laaneforeninger bygget paa solidarisk Ansvar mellem Foreningernes Medlemmer overfor det modtagne Statslaan kan efter vor Opfattelse ikke i nævneværdig Grad anvendes som Hjælpemiddel mod den herskende Landbrugskrise. Dertil er denne for dybtgaaende og alvorlig og bundet i Forhold, som en saadan Foranstaltning ikke kan bedre synderligt, og der hersker for Tiden mellem Landbrugerne en stærk og berettiget Forsigtighed overfor det solidariske Ansvar for Laan. Derfor vil en saadan Foranstaltning efter vor Mening medføre, at enten dannes Foreninger af velstillede Medlemmer, som ikke trænger særlig haardt, eller ogsaa af Medlemmer, hvis Garanti for Laanet overfor Staten ikke er tilfredsstillende, og hvis Økonomi ikke kan bringes paa Fode ved mere Gæld, men kun ved Gældsnedskrivning.

Med Hensyn til Spørgsmaalet om Adgang til Driftskredit maa vi finde det rimeligt, at Lov Nr. 62 af 18. Marts 1925 om Driftslaaneforeninger for mindre Jordbrugere udvides til ogsaa at omfatte Jordbrugere, hvis Jordværdi ligger over 12 000 Kr.

Det er vor Opfattelse, at dersom man skal komme de Landbrugere til Hjælp, som trænger til en saadan, da er denne Lov langt at foretrække fremfor solidariske Foreninger, idet man gennem de bestaaende Foreninger, hvor man kun udlaaner paa Købekontrakt, har Erfaring for, at man paa denne Maade kan yde Landbrugere en værdifuld Støtte til at undgaa den dyre Veksel- og Auktionskredit, selv om deres økonomiske Forhold er mindre gode. Gennem solidariske Foreninger vil det derimod kun blive de bedre stillede, der vil høste Gavn af en saadan Laaneverksamhed, idet de daarligst økonomisk stillede vil møde Vanskelighed ved at finde Optagelse i solidariske Foreninger, og vi synes ikke, de økonomiske Forhold i vort Land er af en saadan Beskaffenhed, at det er forsvarligt fra Statens Side at stille billige Driftslaan til Raadighed gennem en Lovgivning, hvor det kun bliver de bedre stillede, der kan drage Nytte deraf.

Med Hensyn til ovennævnte Lov Nr. 62 af 18. Marts 1925 maa vi foruden den nævnte Udvidelse foreslaa, at der foretages følgende Ændringer:

1. at Renten nedsættes til 4 pCt. p. a.,
2. at der ydes Laan lig den tegnede Garantium,
3. at Staten dækker Halvdelen af eventuelle Tab ved Foreningernes Udlaan, og
4. at der af Statskassen stilles et Beløb til Raadighed til Foreningernes Administration.

N. Frederiksen.

Jens Holdgaard.